

De grote compensatiepuzzel

Chantal de Groot
22 januari 2023

99.3554

108.365

122.3354

100.665

106.5548

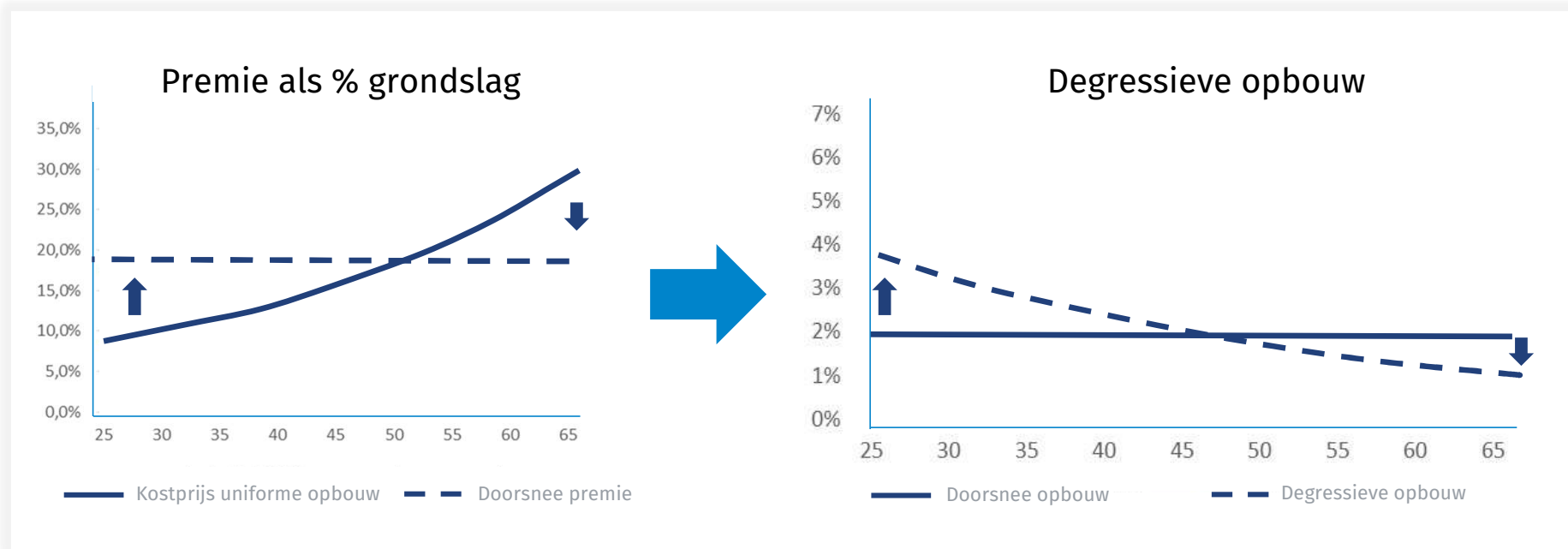
Intro

Compensatie integraal onderdeel van afspraken

- In de Wet Toekomst Pensioenen is de wijze van compensatie een belangrijk onderdeel.
- “Een evenwichtige overstap zal in voorkomende gevallen vergen dat **actieve deelnemers** die **een onevenredig nadeel** ondervinden van de overstap op een premieregeling met een leeftijdsonafhankelijke premie **adequaāt en kostenneutraal worden gecompenseerd.**”
- “**Werkgevers en werknemers besluiten** in gezamenlijkheid over de **noodzaak tot compensatie** en de **verdeling van de compensatie** over de verschillende leeftijdscohorten.”
- De **overwegingen** achter de keuze voor het vaststellen van de compensatie voor specifieke leeftijdscohorten en de **motivering** waarom dit bijdraagt aan een evenwichtige transitie, dienen opgenomen te worden in het **transitieplan**.
- Maar: Er is geen vast voorgeschreven methodiek voor het berekenen van de compensatielast
- In dit webinar gaan we in op verschillende methodieken voor het vaststellen van de hoogte van adequate compensatie.

Afschaffen doorsneesystematiek

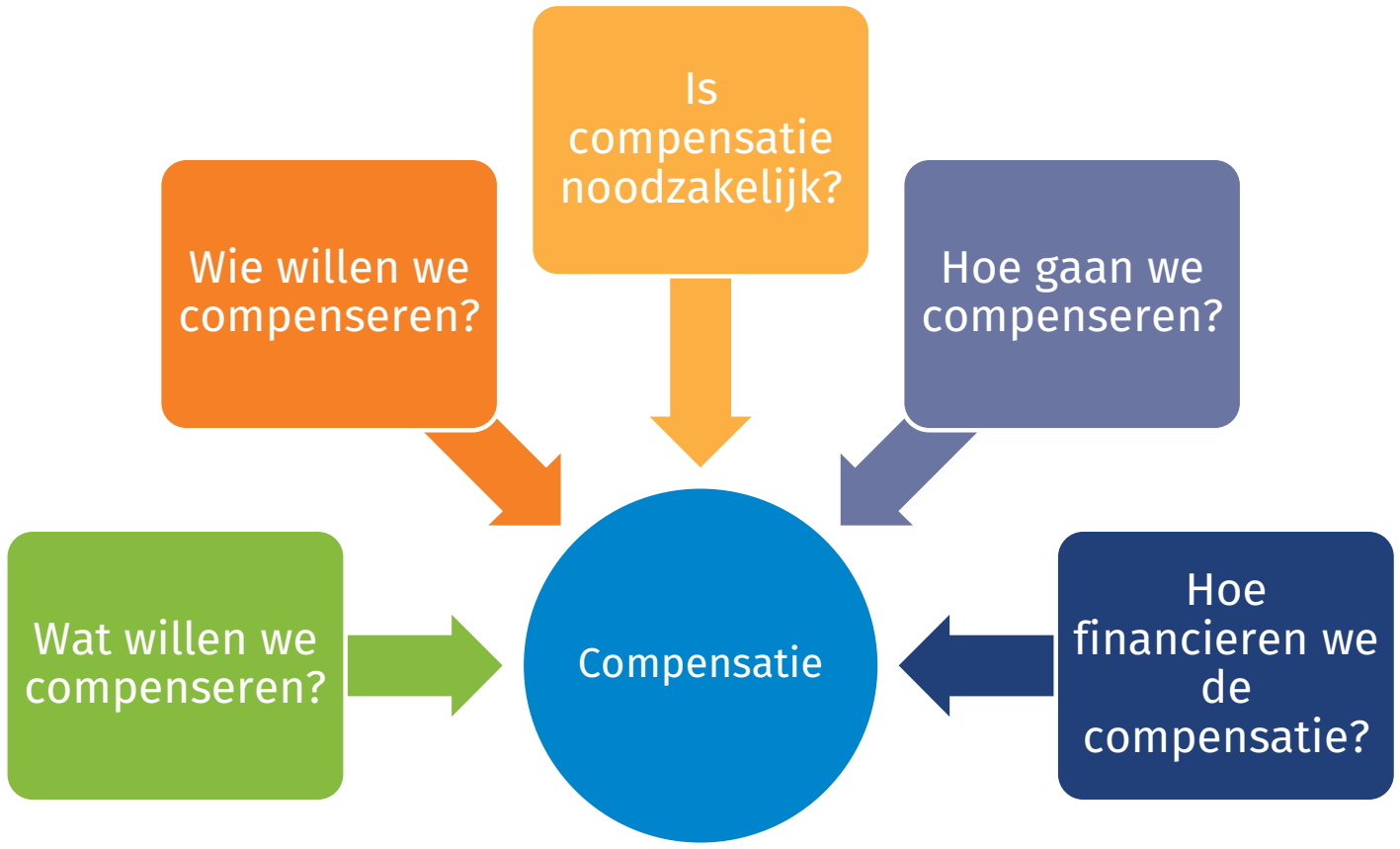
Door afschaffen doorsneesystematiek neemt pensioenopbouw af op oudere leeftijd

- Kostprijs voor iedere leeftijd gelijk (iedereen krijgt waarvoor men betaalt);
- Opbouwpercentage wordt lager naarmate leeftijd stijgt.

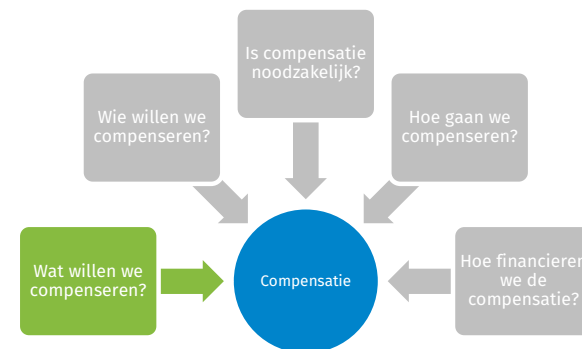
Vaststellen principes compensatie

Wat moeten we compenseren?

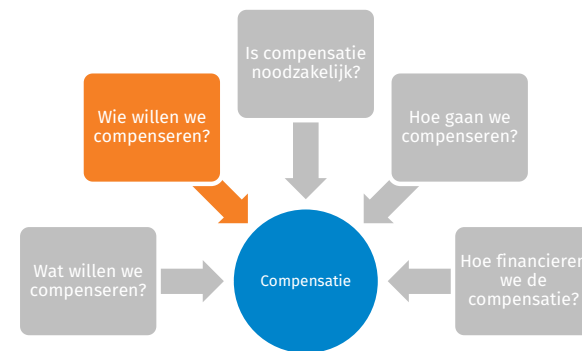
Twee elementen bij overgang naar nieuwe stelsel

- In het nieuwe stelsel is er per definitie een premiedekkingsgraad van 100%.
- Als de overstap van het huidige premiesysteem naar het nieuwe wordt bekeken, dan bevat dat dus twee elementen:
 - Overstap naar 100% premiedekkingsgraad
 - Afschaffen doorsneesystematiek
- Daarnaast bevat de overgang naar de WTP ook de transitie naar een SPR of FPR.
- Wanneer we beide elementen gezamenlijk beoordelen, noemen we dit de **dubbele transitie ineens**.
- Compensatie is primair bedoeld voor afschaffing doorsneesystematiek. Daardoor ontstaan de volgende vragen:
 - In hoeverre moet er gecompenseerd worden voor de overgang naar 100% premiedekkingsgraad?
 - Op basis van welke rente/verwacht rendement moet de compensatielast bepaald worden?
 - In hoeverre kunnen/ moeten andere effecten in de dubbele transitie worden meegenomen in de bepaling van de compensatie?

Wie moeten we compenseren?

- Compensatie is gericht op het compenseren van de vermindering van toekomstige opbouw van pensioenaanspraken als gevolg van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.
- Daarmee is het passend om, in geval van compensatie, **alleen actieve en arbeidsongeschikte deelnemers** te compenseren.
 - MvT: *“Doordat de wijze van pensioenopbouw verandert, raakt deze wijziging alleen de actieve deelnemers.”*
 - Slapers dus niet, zijn hebben immers geen toekomstige opbouw in het fonds.
- Indien compensatie niet eenmalig bij de overgang wordt toegekend, maar geleidelijk, geldt deze ook voor **nieuwe toetreders**:
 - MvT: *“Bij de nieuwe werkgever stroomt de werknemer in de bij die werkgever geldende compensatieregeling in. Afhankelijk van de inhoud van de compensatieregeling en het leeftijdscohort waar de werknemer in valt, kan de werknemer aanspraak maken op compensatie. Werknemers worden gecompenseerd voor de resterende geldingsduur van de compensatieregeling bij hun nieuwe werkgever.”*

Berekening compensatielast

- Belangrijke constatering: Er is geen vast voorgeschreven methodiek voor het berekenen van de compensatielast
- Enige wettelijke eis: De totale transitie inclusief het compensatievraagstuk dient als evenwichtig beoordeeld te worden op basis van UPO-bedragen en delta netto profijt per generatie.
- Een belangrijke vraag is of in de compensatiebehoefte de **dubbele transitie ineens** wordt meegenomen.
 - *Dubbele transitie ineens = afschaffing doorsneesystematiek en gelijktijdige overgang naar Wtp.*
- Wanneer slechts de enkele transitie (afschaffing doorsneesystematiek) wordt beschouwd, zal in veel gevallen een compensatiebehoefte ontstaan bij een aantal deelnemersgroepen.
- De dubbele transitie biedt echter ook een stuk compensatie, doordat buffers eerder worden uitgedeeld en er geen sprake is van een 'genoeg is genoeg'-principe.

Berekening compensatielast

Invalshoeken

- We onderscheiden een drietal invalshoeken
 1. Op basis van enkele transitie (bekijken impact onder FTK)
 2. Met dubbele transitie van alleen nieuwe aanspraken: Vergelijken op te bouwen pensioen onder FTK versus op te bouwen pensioen onder WTP
 3. Met dubbele transitie op zowel opgebouwde als nieuwe aanspraken: Vergelijken totale pensioen onder FTK versus totale pensioen onder WTP
- Alle drie de methoden kun je vervolgens weer op drie manieren berekenen:
 1. Deterministisch
 2. Stochastisch o.b.v. ALM
 3. O.b.v. netto profijt

1. Op basis van enkele transitie

- Achtergrond: Keuze om afschaffen doorsneesystematiek en aanpassing toedeelregels los te behandelen.
- Aanpak:
 - Vergelijken pensioen onder FTK met en zonder doorsneepremie
 - Kan o.b.v. deterministisch pad
 - Keuze: O.b.v. 100% premiedekkingsgraad of o.b.v. verwacht rendement

Voordelen	Nadelen
Eenvoudig	Houdt geen rekening met compensatie uit nieuwe regeling, daardoor relatief hoge compensatie
Geen aannames m.b.t. nieuwe contract nodig	Houdt i.g.v. deterministische berekening geen rekening met verandering van rente

- *Stochastisch of Value based ook mogelijk, maar zien we in de praktijk niet/ nauwelijks.*

2. Met dubbele transitie van alleen nieuwe aanspraken

- Achtergrond: transitie als geheel gezien. En compensatie ziet toe op gemist perspectief in toekomstige opbouw.
- Aanpak:
 - Via ALM modellering: alleen kijken naar toekomstige pensioenopbouw: hoeveel premie of aanvulling is per generatie nodig om met vergelijkbare of hogere kans een bepaald pensioenniveau te behalen onder WTP (FTK vs. volledig WTP contract, gemeten over pensioenperiode, zonder start kapitaal)

Voordelen	Nadelen
Begrijpelijke aanpak	Volledige ALM simulatie vereist (complexer)
Houdt rekening met verwachte compensatie uit nieuwe regeling, hierdoor lagere compensatie nodig	Resultaten worden ook beïnvloed door verschil in premieniveau en beleggingsbeleid FTK vs. WTP: keuze nodig hoe hiermee om te gaan (bv vaste premie)
Houdt rekening met impact van risico	Houdt geen rekening met compensatie in WTP uit opgebouwde aanspraken

- *Kan deterministisch, stochastisch of o.b.v. netto profijt. Laatste zien we in praktijk niet/ nauwelijks.*

3. Met dubbele transitie van totale pensioen

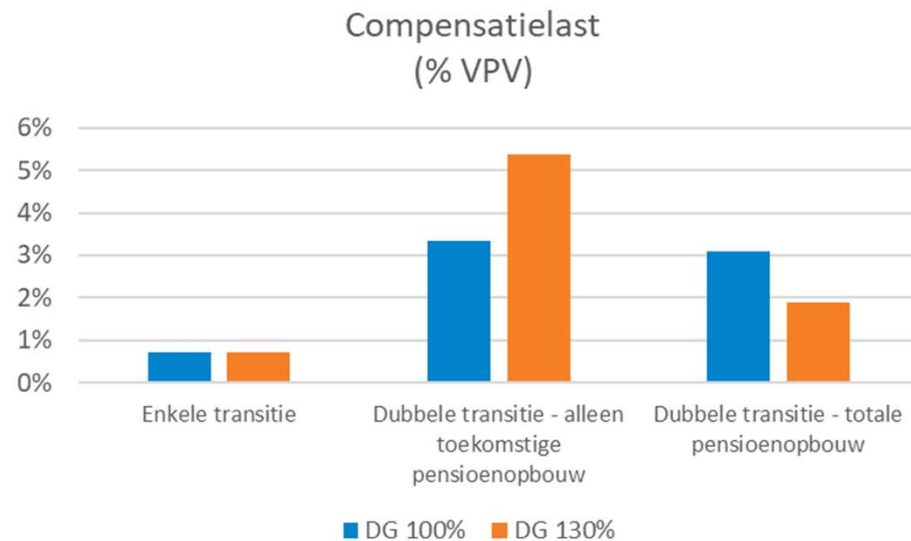
- Achtergrond: transitie als geheel gezien. En evenwichtigheidstoets wordt uitgevoerd op totale pensioen (bestaande + nieuwe pensioenopbouw)
- Aanpak:
 - Stochastisch: hoeveel premie of aanvulling is nodig om met bepaalde kans in nieuwe stelsel een vergelijkbaar pensioen of hoger pensioen te verkrijgen (FTK vs. volledig WTP contract, gemeten over pensioenperiode, wel rekening houdende met bestaande aanspraken/ startkapitaal) EN/OF
 - Value based (netto profijt): op basis van Netto profijt uitkomst de impact van de totale transitie bekijken. (= idem evenwichtigheidstoets)
- Voor en nadelen gelijk aan stochastische en value based aanpak van waardering zonder nieuwe aanspraken.

Extra Voordelen	Extra Nadelen
Totale pensioen bekijken sluit aan bij wettelijke evenwichtigheidstoets	Mate van <i>compensatiebehoefte</i> is afhankelijk van opgebouwde aanspraken, en daardoor niet voor iedereen gelijk. <i>Compensatietoekenning</i> moet wel gelijk binnen leeftijdscohort -> aanname nodig over verhouding bestaande en nieuwe opbouw
Kan compensatielast verlagen doordat ook compensatie uit bestaande aanspraken verkregen wordt.	Nog meer afhankelijk van dekkingsgraad van het fonds op moment van transitie en vastgestelde voorrangsregels

Impact methodiek

Voorbeeldfonds

- De keuze voor de methodiek heeft enorme invloed op de hoogte van de toegekende compensatie.
- Merk op dat de dubbele transitie zowel tot een hogere als tot een lagere compensatielast kan leiden:
 - De last wordt lager als gevolg van het positieve effect van minder bufferopbouw onder de WTP
 - De last wordt hoger door het niet doorgeven van opgebouwde buffers en indien voor de betreffende deelnemersgroepen onder de WTP minder risico wordt genomen.
 - Impact i.g.v. dubbele transitie totale pensioenopbouw hangt ook sterk samen met de voorrangsregels voor invaren.

Vraag

Methodiek vaststelling benodigde compensatie

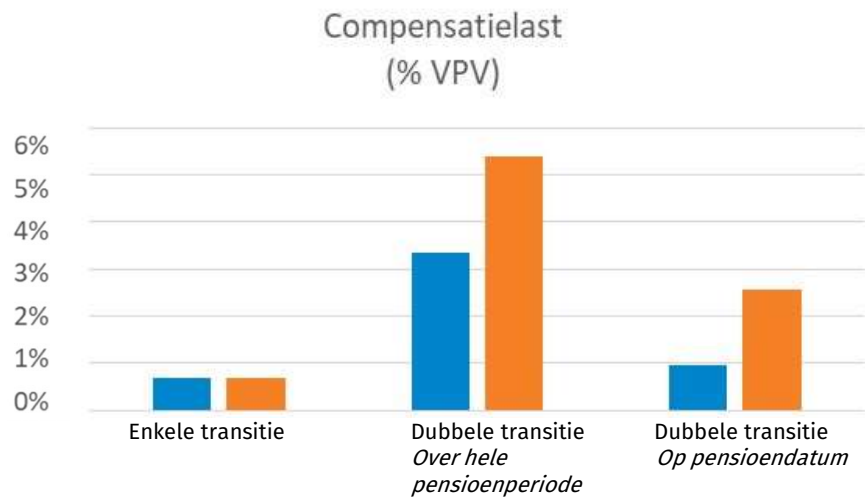
- **VRAAG:** Hoe wordt bij uw fonds de compensatielast bepaald?
Als er nog geen besluit genomen is, maakt u dan een inschatting of geef uw eigen mening

- A. Op basis van enkele transitie (bekijken impact onder FTK)
- B. Met dubbele transitie van alleen nieuwe aanspraken: Vergelijken op te bouwen pensioen onder FTK versus op te bouwen pensioen onder WTP
- C. Met dubbele transitie op zowel opgebouwde als nieuwe aanspraken: Vergelijken totale pensioen onder FTK versus totale pensioen onder WTP
- D. Anders
- E. Geen idee

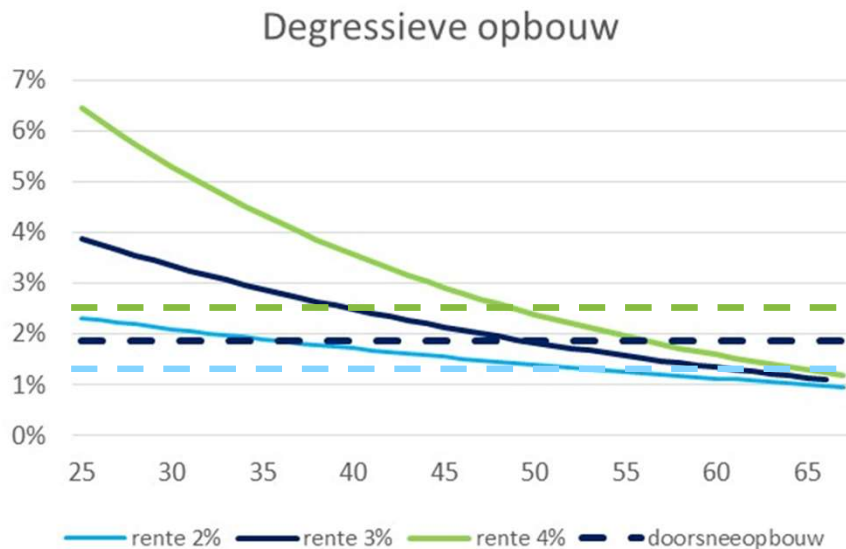
Impact maatstaf

Voorbeeldfonds

- De beoordelingsmaatstaf heeft in geval van de dubbele transitie flinke impact op de hoogte van de compensatie.
- Mogelijkheden:
 - Pensioen over de hele pensioenperiode
 - Pensioen op pensioendatum
 - Netto profijt
 - Mediaan/ x% percentiel/ ...

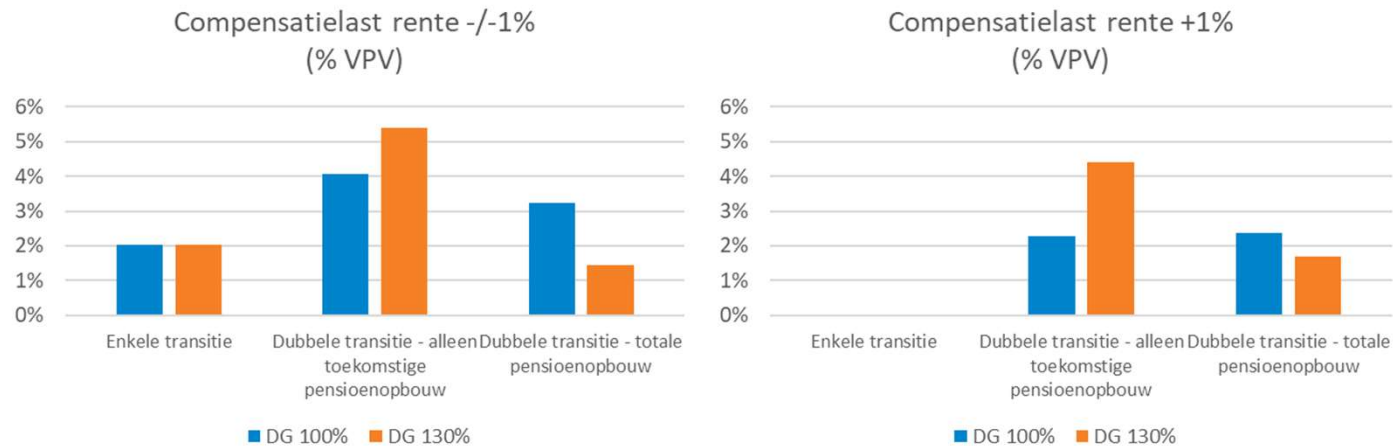
Degressieve opbouw afhankelijk van rente

- Onder doorsneesystematiek is, bij een gelijke premie, de gemiddelde pensioenopbouw bij rekenrente van 3% significant lager dan bij rente van 4%
- Hoe hoger de rente, hoe stijler de leeftijdsafhankelijke pensioenopbouw, en hoe “pijnlijker” het afschaffen van de doorsneesystematiek
- Maar ook: hoe hoger de rente, hoe hoger vaak de premiedekkingsgraad onder het FTK en hoe positiever de impact van de overgang naar een premiedekkingsgraad van 100% voor de actieven en hoe negatiever de impact voor de niet-actieven.

Impact rente

Voorbeeldfonds

- De hoogte van de rente kan ook flinke impact hebben op de hoogte van de compensatie.
- In alle gevallen geldt: hoe hoger de rente, hoe hoger het effect van de afschaffing van de doorsneesystematiek.
- Maar voor fondsen met een premie op basis van verwacht rendement geldt ook: hoe hoger de rente, hoe hoger de premiedekkingsgraad en dus ook hoe hoger de compensatie vanuit de overgang naar een premiedekkingsgraad van 100%
 - *In bovenstaand voorbeeld is laatste effect dominant.*

Financiering compensatie

Aanvullende premie
• door de werkgever of
• vanuit compensatiedepot

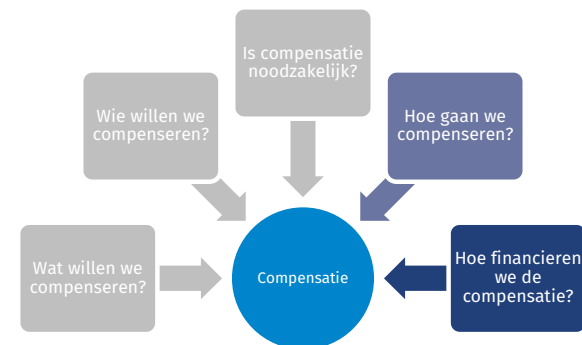
Expliciete compensatie

Herverdelen van vermogens
bij invaren

Impliciete compensatie

Buiten pensioensfeer om

Financiering compensatie

Overwegingen

	Compensatiedepot	Directe herverdeling bij invaren
Voordelen	- Deelnemers die het fonds tussentijds verlaten worden niet overgecompenseerd	- Eenvoudig te implementeren- Nieuwe toetreders hoeven niet te worden gecompenseerd
Nadelen	- Ook nieuwe toetreders moeten worden gecompenseerd- Administratief lastig - Hoe wordt het depot geadministreerd- Hoe deelt deze mee in de over- en beschermingsrendementen?	- Deelnemers die het fonds tussentijds verlaten, zijn meer gecompenseerd dan nodig

Wat zegt de Wet toekomst pensioenen?

Financiering compensatie

- “De regering acht het van groot belang dat de compensatie **op een robuuste wijze gefinancierd** wordt. Daarom wordt wettelijk vastgelegd dat er een **financieringsplan** voor de compensatie moet zijn. Het financieringsplan maakt deel uit van het transitieplan.”
- Merk op dat in het financieringsplan ook opgenomen moet zijn op welke manier de daadwerkelijke omvang van de compensatielast wordt vastgesteld en op welk moment dit definitief zal plaatsvinden.
- “In het transitieplan moet ook worden opgenomen hoe er op een evenwichtige wijze wordt omgegaan met **schokken tijdens de transitie- en compensatieperiode**. Dit kunnen financiële en economische schokken zijn, maar ook andere schokken die gevolgen hebben voor de haalbaarheid van het financieringsplan.”

Vragen?

Disclaimer

The information contained in this communication is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the use of the individual recipient. If you are not the intended recipient you are hereby notified that any disclosure, copying, distribution or taking any action in reliance on the contents of this information is strictly prohibited and may be unlawful. Ortec Finance is neither liable for the proper and complete transmission of the information contained in this communication nor for any delay in its receipt. The information in this communication is not intended as a recommendation or as an offer unless it is explicitly mentioned as such. No rights can be derived from this message. This communication is from Ortec Finance, a company registered in Rotterdam, The Netherlands under company number 24421148 with registered office at Boompjes 40, 3011 XB Rotterdam, The Netherlands. All our services and activities are governed by our general terms and conditions which may be consulted on www.ortec-finance.com and shall be forwarded free of charge upon request.